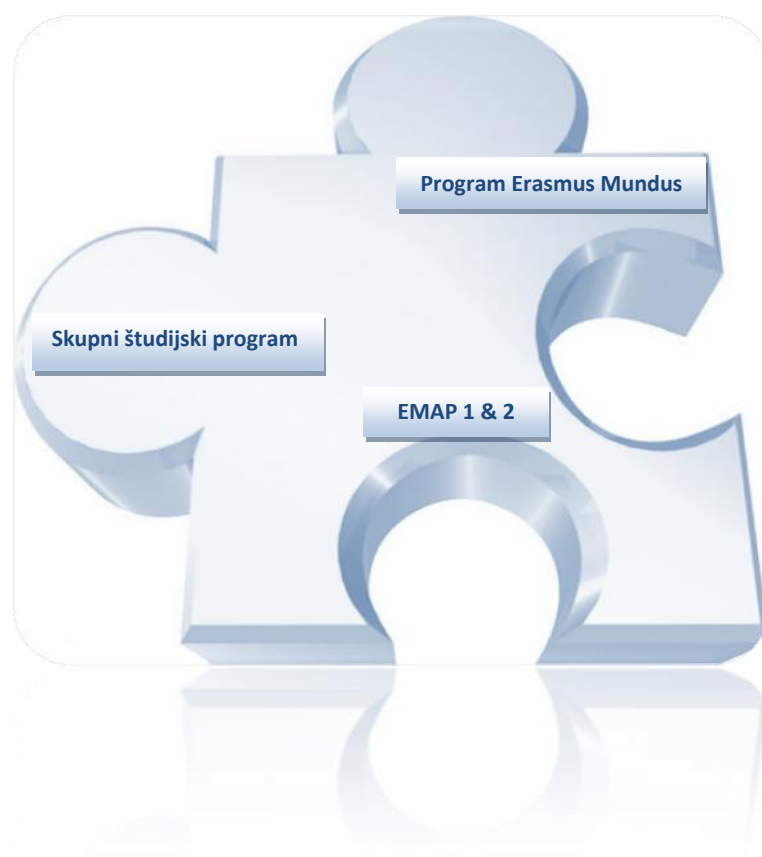

Erasmus Mundus skupni magistrski program – kako?

Erasmus Mundus skupni magistrski program – kako ?

december 2011

Pripravila: Sonja Mavsar, CMEPIUS
Erasmus Mundus nacionalna struktura

Vsebina je izključna odgovornost Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja CMEPIUS in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije in Izvršne agencije za avdiovizualno politiko, kulturo in izobraževanje (EACEA). Publikacija se financira iz sredstev Ministrstva RS za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Kazalo

8	Uvod
9	Zakaj skupni (magistrski) študijski program?
10	Kako se lotiti obsežnega projekta?
12	Izzivi in priporočila visokošolskim institucijam pri pripravi skupnega študijskega programa
12	Izbira in izbor zanesljivih partnerjev
13	Poznavanje nacionalnih zakonodaj s področja visokega šolstva, meril akreditacije in visokošolskega sistema v vseh državah partnerskih institucij
14	Sodelovanje in udeležba vseh partnerskih institucij na vseh ravneh odločanja
15	Sodelovanje ostalih deležnikov visokega šolstva
16	Sodelovanje z ustreznimi organi/slужbami zadolženimi za izdajo viz, dovoljenj za bivanje in zavarovanj za tuje študente
16	Zadostna finančna sredstva za pripravo skupnega programa in finančni načrt za čas izvajanja skupnega programa
17	Sistem spremljanja kakovosti skupnega študijskega programa
18	Učinkovita in vsestranska podpora študentom skupnega študijskega programa
19	Natančno opredeljene vloge partnerjev
20	Priprava postopkovnikov potrebnih v fazi implementacije skupnega študijskega programa
21	Jasen, podroben in usklajen partnerski sporazum o sodelovanju
23	Evropski program Erasmus Mundus II (2009 – 2013)
25	Struktura evropskega programa Erasmus Mundus II (2009 – 2013)
26	Kdo je kdo v Erasmus Mundusu II ...
27	...in kaj je kaj v Erasmus Mundusu II akcija 1?
29	Erasmus Mundus skupni magistrski program (Akcija 1a EMMC)

33	Financiranje EMMC
36	Razpis za Akcijo 1a – Erasmus Mundus skupni študijski program (EMMC)
38	Zakaj se lotiti prijave na EMMC?
39	Korak za korakom skozi prijavnico EMMC
47	Kako pripraviti dobro prijavnico EMMC?
50	Slovenija v Erasmus Mundusu skupnih študijskih programih
51	Erasmus Mundus Active Participation vol. 2 (EMAP 2)
53	Uporabnost rezultatov, analiz in statistik
55	Dodatne informacije na povezavah

Uvod

Kako pripraviti uspešno prijavo za Erasmus Mundus skupni magistrski program?

Vprašanje, ki se zastavlja ob vsakoletni objavi rezultatov razpisa Erasmus Mundus (Akcije 1), ko je, bodisi na osnovi čisto administrativno tehnične neustreznosti bodisi kot vsebinsko ne ali ne dovolj kakovostne prijave, zavržen izredno visok odstotek le-teh na razpis za skupne študijske programe Erasmus Mundus.

V vseh sedmih letih, ko se slovenske visokošolske institucije in nacionalna agencija CMEPIUS srečujemo z evropskim programom Erasmus Mundus, se je z vseh vetrov »nabralo« veliko izkušenj, nasvetov, uspešnih primerov, opozoril, navodil in priporočil za uspešno prijavo skupnega študijskega programa na razpis Erasmus Mundus.

K nastanku delovnega priročnika pa nas je spodbudilo tudi sodelovanje CMEPIUSa v dveh zaporednih izvedbah evropskih projektov nacionalnih struktur Erasmus Mundus »[Erasmus Mundus Active Participation](#)« (EMAP in EMAP 2) in vodila misel, razširiti rezultate in dosežke projekta med slovenske visokošolske institucije in pokazati, da ostajajo mnoga vprašanja še vedno brez odgovora in kar je še bolj begajoče, z več pravilnimi odgovori.

Pri pripravi prijave na razpise Erasmus Mundus za pridobitev sredstev za izvajanje skupnega študijskega programa so se izoblikovala tri prekrivajoča in prelivajoča področja znanj in spretnosti neogibno potrebnih za uspešno izvedbo projekta imenovanega »Erasmus Mundus skupni študijski program«. Poleg inovativne, multi- in interdisciplinarne akademske vsebine in poznavanja »zakonitosti« delovanja mednarodne mobilnosti tudi:

- poznavanje programa Erasmus Mundus s poudarkom na akciji 1 in poznavanje zahtev aktualnega razpisa,
- poznavanje zakonitosti razvoja in izvajanja skupnih študijskih programov (vključno s postopkom akreditacije)
- poznavanje projektne dela.

Kljub temu, da je evropski program Erasmus Mundus na pragu upokojitve, je njegova najbolj prestižna akcija »skupni študijski programi« odprla veliko novih vprašanj, ki jih s seboj prinese tovrstna (joint) oblika izvajanja visokošolskega študijskega programa. Izkušnje pridobljene po tej poti in rešitve uporabljene pri izvajanju so dragocen material, še kako uporaben pri pripravi in izvajanju skupnih študijskih programov v prihodnje – tudi brez »znamke« Erasmus Mundus.

Univerzalne formule ali recepta za »skupni študijski program« pa tudi mi (še) nismo odkrili☺.

Zakaj skupni (magistrski) študijski program?

Z vidika evropskih visokošolskih institucij sega priprava, razvoj in izvajanje skupnih študijskih (joint) programov, ki vodijo k podelitvi dvojnih ali skupnih diplom, v pozna osemdeseta leta.¹ Interes se je še povečal in tudi razširil na sodelovanje z neevropskimi visokošolskimi institucijami po podpisu Bolonjske deklaracije in bolonjskega procesa.

S tovrstno obliko izvajanja študijskega programa so se poleg novih konceptov in paradigem kot sta npr. premik od matične in gostiteljske institucije h »konzorciju visokošolskih institucij« in priprava in izvajanje »integriranega skupnega študijskega programa« namesto skupka med seboj nepovezanih modulov ter podeljevanje javno veljavnih »skupnih diplom« ter obvezne mobilnosti in »duha internacionalizacije«, pojavile tudi potrebe po spremembah in dopolnitvah visokošolske zakonodaje in meril za akreditacijo, ki bi dovoljevala in vključevala tudi skupne študijske programe.

Skupni študijski program v prvi vrsti pomeni za vsako visokošolsko institucijo večjo vpetost v mednarodno okolje, integracijo institucije na zelo visoki ravni, nudi lahko višjo akademsko kakovost študija, pospeši razvoj, prinese nova znanja s področja organizacije in izvajanja tovrstne oblike študija in nenazadnje pečat prestiža v mednarodnem okolju.

Informacije v naslednjem poglavju so povzetki rezultatov Evropskega projekta »The JOIMAN Network (Joint Degree Management and Administration Network)«, ki je v obdobju 2008 – 2010 na reprezentativnem vzorcu 20 skupnih magistrskih programov (od prvotno identificiranih 94) kvalitativno in kvantitativno analiziral in kategoriziral zbrane informacije ter pripravil seznam priporočil in smernic za pripravo in izvajanja skupnega študijskega programa na magistrski in doktorski ravni s poudarkom na organizaciji in upravljanju programa, in povzetki izkušenj

¹ Več o ozadju v "[JOIMAN - How to manage Joint Study Programmes?](#)"

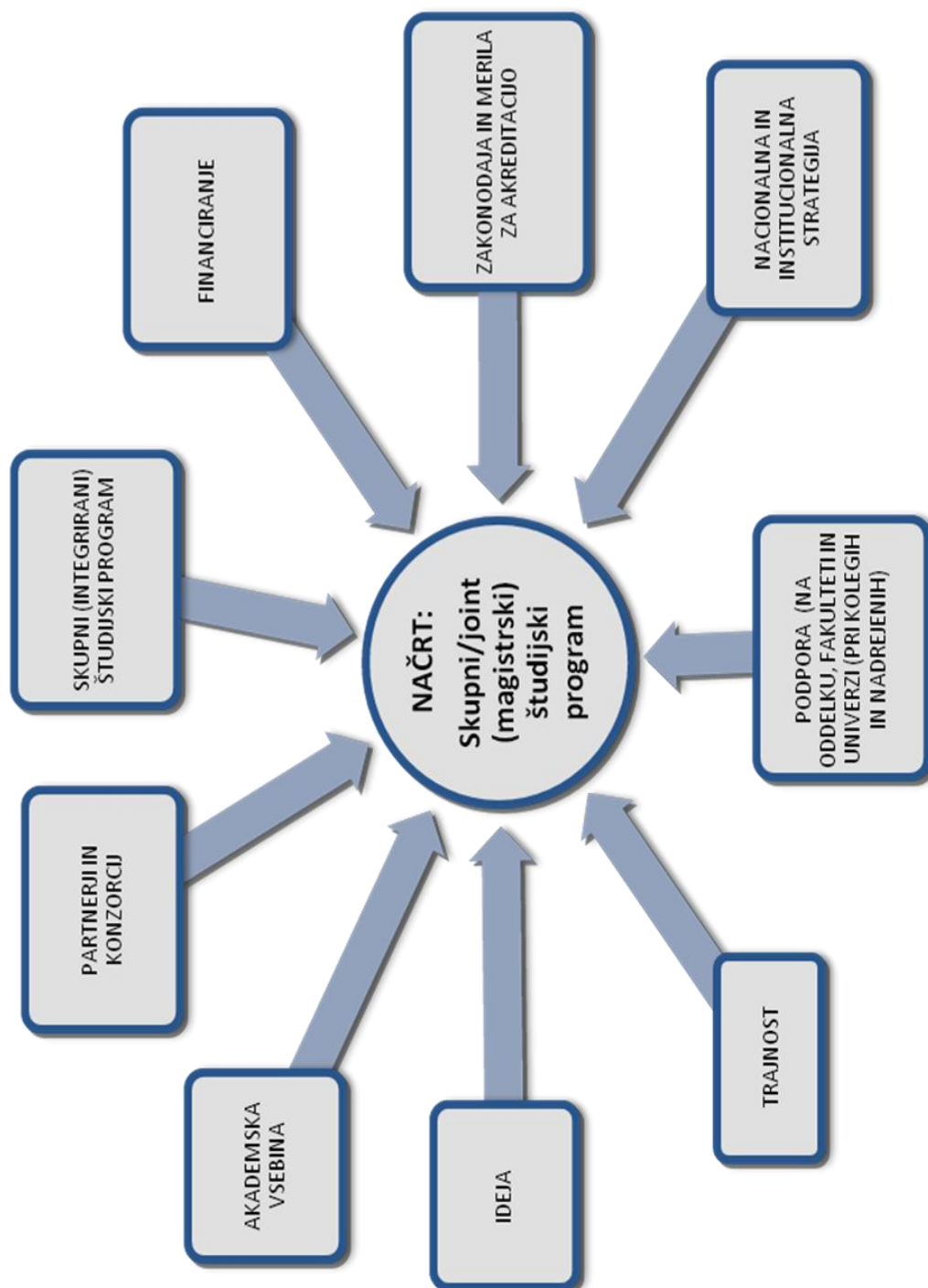
predstavljenih primerov dobrih praks v okviru obeh edicij evropskega projekta »Erasmus Mundus Active Participation«.

V nadaljevanju sledi kratek pregled. Za samo pripravo skupnega študijskega programa pa so v zadnjem poglavju na voljo povezave do koristnih in podrobnejših informacij.

Kako se lotiti obsežnega projekta?

Poleg vseh zahtev tako na pripravljalni in razvojni ravni (organizacije in razvoj vsebine skupnega študijskega programa, ki jim mora zadostiti »običajni« skupni magistrski študijski program), program Erasmus Mundus postavlja še dodatne programske zahteve. V osnovi pa je potrebno pri pripravi skupnega študijskega programa prehoditi določeno pot – z Erasmus Mundusom ali brez. Dodatne naloge prinese tudi samo izvajanje programa.

Slika 1: Elementi vredni upoštevanja že v fazi priprave skupnega (magistrskega) študijskega programa

✓ Izzivi in priporočila visokošolskim institucijam pri pripravi skupnega študijskega programa

Zaradi akademske različnosti in raznolikosti skupnih študijskih programov bomo v tem poglavju ideje in akademsko vsebino pustili ob strani in se osredotočili na organizacijski in administrativni vidik priporočil, ki se nanašajo na obdobje razvoja skupnega študijskega programa. Pozornost in upoštevanje priporočil v nadaljevanju lahko pri pripravi skupnega program in kasneje pri njegovi implementaciji prihrani velik del težav in slabe volje.

✓ Izbira in izbor zanesljivih partnerjev

Osnovno vodilo pri izbiri partnerskih visokošolskih institucij za razvoj skupnega študijskega programa sta seveda ustrezna znanstvena disciplina in akademsko raziskovalna kakovost partnerjev, vendar se lahko hitro izkaže, da le-ta ne zadostuje za uspešno pripravo in izvajanje programa. Pri izboru partnerjev tako velja:

- da je že pred pričetkom priprave potrebno na matični instituciji oblikovati seznam kriterijev, ki jih mora izpolnjevati bodoči partner (akademski vidik je bistven, vendar še zdaleč ne zadostuje) in
- ustvariti sodelovanje, ki bo temeljilo na medsebojnem zaupanju med partnerji (To pa je dosti lažje vzpostaviti med partnerji, ki že sodelujejo na takšni ali drugačni osnovi npr. v mednarodnih projektih kot so Erasmus Intenzivni programi, Erasmus in Tempus projekti razvoja študijekega programa, mednarodni mobilnosti študentov.).

Za visokošolsko institucijo je v tej točki poleg osebnega sodelovanja posameznih predavateljev pri mednarodnih projektih, bistveno in priporočljivo tudi institucionalno članstvo v zvezah in združenjih visokošolskih institucij kot npr. Utrecht mreža itd.

Ne tako nepomembna je tudi postavitve delujočih (Tu je potrebno upoštevati različne kulturne navade partnerskih institucij) komunikacijskih kanalov na dnevni ravni med za skupni študijski program odgovornimi na partnerskih institucijah in načrtovanje dovolj pogostih in nujnih sestankov konzorcija »v živo«.

✓ **Poznavanje nacionalnih zakonodaj s področja visokega šolstva, meril akreditacije in visokošolskega sistema v vseh državah partnerskih institucij**

Pred pričetkom priprave skupnega študijskega programa je priporočljivo raziskati in se seznaniti s položajem visokega šolstva v vseh državah, kjer imajo partnerji svoj sedež, in sicer:

- preveriti razlike in podobnosti (visoko)šolskih sistemov partneric (preko mednarodnih pisarn in ustreznih administrativnih služb rektoratov na partnerskih institucijah, Eurydice mreže, ENIC – NARIC Centrov, Erasmus Mundus nacionalnih struktur, s pomočjo Predstavništev Evropske komisije v neevropskih državah, v publikacijah Evropske komisije in EACEA kot npr. za Tempus partnerske države v »Overview of Higher Education Systems in the Partner Countries«, itd.)
- preveriti načine in merila akreditacija skupnih študijskih programov (na institucionalni in nacionalni ravni)
- preveriti stanje zakonodaje s področja oblikovanja in izvajanja skupnih študijskih programov in institucionalna pravila (npr. statute posamezne visokošolske institucije) ter nacionalno zakonodajo s področja podeljevanja skupnih diplom in
- načine financiranja visokošolskega študija (morebitne šolnine in njihova višina, pravni status in viri financiranja naših partnerskih institucij, status in pravice študentov v partnerskih državah itd.).

✓ Sodelovanje in udeležba vseh partnerskih institucij na vseh ravneh odločanja

Pred pričetkom priprave skupnega študijskega programa je z namero priporočljivo seznaniti kar največ ravni odločanja na vseh partnerskih institucijah in vključiti v priprave ustrezne podporne službe ter si tako zagotoviti široko pomoč tudi kasneje, pri samem izvajanju programa.

Pri »vključevanju« skupnega študijskega programa v delovanje posamezne visokošolske institucije sta se izoblikovala dva osnovna pristopa:

- »Top-down« oz. pristop od zgoraj, ki je pot skupnemu programu odpiral z najvišjih ravni odločanja: visokošolska institucija je v svoje strateške dokumente zapisala in kot svojo smer načrtala tudi pripravo, razvoj in izvajanje skupnih študijskih programov, in nato idejo oz. politiko razširila v nižje nivoje (na fakultete in posamezne fakultetne oddelke).
- »Bottom-up« oz. pristop od spodaj, ki je strategijo celotne institucije po vključitvi skupnih študijskih programov v programske dokumente celotne visokošolske institucije razvil po tem, ko je posamezna članica (fakulteta oz. oddelek) , že postal partner v skupnem študijskem programu. Pogosto je bil skupni študijski program vnešen oz. dodan v strateške dokumente institucije z namenom sprejema dopolnitev le-teh, ker izvajanje obstoječega skupnega študijskega programa brez sprememb ne bi bilo mogoče.

Priprava skupnega študijskega programa in njegovo izvajanje zahtevata sodelovanje in močno podporo institucije:

- pri spreminjanju institucionalnih pravil v smeri odpiranja in naklonjenosti skupnim študijskim programom in pri dopolnjevanju nacionalnih pravil akreditacije in področne zakonodaje
- pri zagotavljanju zadostnega števila administrativnih delavcev in delavcev mednarodnih služb pri sprejemu tujih študentov (pomoč pri pridobivanju viz

in dovoljenj za bivanje, zdravstvenem zavarovanju, jeziku in kulturnem šoku, namestitvi in bivanju, vpisne postopku, tutorstvu itd.)

- pri zagotavljanu financiranja priprave (študijskih obiskov, sestankov partnerjev, stroškov pravnih svetovalcev itd.) in izvajanja programa (ustrezni prostorski pogoji, plačilo predavateljem, jezikovni pripravi
- pri zagotavljanju štipendij za študente in gostujoče predavatelje.

Zavezanost k skupnemu študijskemu programu je mogoče že v fazi priprave programa zagotoviti s t.i. študijskimi obiski na partnerskih institucijah (ti naj vključujejo tudi predstavnike odbora oz. službe za nadzor kakovosti, ki bo tako lahko na kraju samem presodila ali bodoča partnerska institucija zadovoljuje potrebne kriterije), s pripravo pisnega sporazuma o sodelovanju med partnerji že v začetni fazi sodelovanja, seznanitve in sprotnega informiranja tako senata in upravnega odbora institucije ter vključitvijo administrativnega osebja in sam proces priprave skupnega študijskega programa že od samega začetka.

✓ Sodelovanje ostalih deležnikov visokega šolstva

Pri pripravi skupnega študijskega programa je potrebno v prvi vrsti k sodelovanju povabiti predstavnike resornega ministrstva (MVZT) in agencije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) oz. pristojne institucije za akreditacijo študijskih programov ter tudi združenja delodajalcev in študentska združenja, ker bo tudi tako lažje uveljaviti spremembe zakonodaje, meril in pravil, ki regulirajo akreditacijo skupnih programov in podeljevanje skupnih diplom na nacionalni ravni.

Ravno tako lahko omenjeni deležniki pripomorejo k prepoznavnosti skupnih študijskih programov in skupnih diplom med študenti in delodajalci.

✓ Sodelovanje z ustreznimi organi/službami zadolženimi za izdajo viz, dovoljenj za bivanje in zavarovanj za tuje študente

Skupni študijski program je že zaradi svoje narave (bolj) odprt za tuje študente (ne samo evropske tudi neevropske) kot nacionalni študijski programi, zato je nujno, da partnerske institucije zagotovijo tujim študentom ustrezno podporo pri pridobivanju vstopnih dokumentov (vize in dovoljenja za začasno prebivanje ter zdravstvenega in nezgodnega zavarovanja), ki jih potrebujejo pri vstopu v države in med državami izvajalkami skupnega študijskega programa.

Posamezna visokošolska institucija (predvsem njeno vodstvo) naj že v fazi priprave programa v sodelovanju z ustreznimi službami Ministrstev za zunanje in notranje zadeve, veleposlaništvi/konzulati svoje države v tujini in Upravnimi enotami pripravi navodila za bodoče študente in jih glede na tokove mobilnosti uskladi s svojimi partnericami ter poskrbi, da so sproti ažurirana.

Podobna navodila in informacije je potrebno zagotoviti tujim študentom tudi s področja zdravstvenega in nezgodnega zavarovanja v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje.

✓ Zadostna finančna sredstva za pripravo skupnega programa in finančni načrt za čas izvajanja skupnega programa

Ocena stroškov še pred začetkom priprave skupnega programa na zdrave osnove postavi sam odnos med partnerji. Pisni dogovor o zagotavljanju in deležih financiranja pa lahko prihrani veliko časa in slabe volje. Pomembno je, da se z načinom financiranja in višino stroškov strinjajo vsi partnerji in da finančna sredstva v skladu z dogovorom tudi pravočasno zagotovijo. Pri njihovi porabi pa je potrebno zagotoviti redno spremljanje in transparentno poslovanje.

Med stroške v času priprave programa prištevamo:

- delo zaposlenih
- potne stroške in dnevnice
- najeme prostorov za redne sestanke konzorcija in bilateralna srečanja

- stroške za vzpostavitev komunikacijskih kanalov
- materialne stroške tiskanja, prevajanja, strokovnega svetovanja in ostalih ekspertiz itd.

Podoben le še bolj natančen dogovor je nujno skleniti tudi za financiranje v času izvajanja skupnega študijskega programa (tudi s trajnostnega vidika izvajanja skupnega študijskega programa):

- zagotavljanje finančnih sredstev za organizacijske stroške in
- študentsko shemo
- določitev višine šolnin za študente
- in določitev ključa za delitev finančnih sredstev med partnerji itd.

✓ Sistem spremljanja kakovosti skupnega študijskega programa

Obsežna in zahtevna naloga vsakega konzorcija, vendar ključna za uspeh skupnega študijskega programa. Med priporočili projekta JOIMAN so izpostavljena naslednja:

- Privzem standardov², ki jih je postavila ENQA (za skupne študijske programe v prvi vrsti veljajo smernice opredeljene v prvem poglavju European standards and guidelines for internal quality assurance within higher education institutions ([ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area](#)).
- Imenovanje ustreznih organov in oblikovanje sistema/mehanizma za redno spremljanje in zagotavljanje kakovosti (kot npr. skupnega odbora/komisije za spremljanje/ocenjevanje kakovosti, vključevanje študentov v procese evalvacije kakovosti).
- Mehanizem za spremljanje kakovosti naj poleg akademskih aktivnosti vključuje tudi ostale spremljajoče dejavnosti (kot npr. tutorstvo, namestitve, organizacija in načini preverjanja znanja) in vključuje različne deležnike

² ENQA - the European Association for Quality Assurance in Higher Education.

(poleg akademskega osebja in študentov tudi npr. delodajalce tudi z namenom prilagajanja skupnega študijskega programa potrebam trga dela).

✓ Učinkovita in vsestranska podpora študentom skupnega študijskega programa

Študentje skupnega študijskega programa potrebujejo zaradi specifičnosti študija poleg običajnih informacij o študijskem programu dodatne informacije o načinih izvajanja, podporo pri spremljajočih dejavnostih samega študija in predvsem pri mobilnosti. Poleg tega nudi skupni študijski program dodatne prednosti s katerimi naj konzorcij seznanijo študente že pred vpisom.

Študent skupnega študijskega programa potrebuje:

- Jasne informacije o strukturi in načinu izvajanja skupnega študijskega programa in možnostih, ki jih nudi (katera visokošolska institucija izvaja posamezne module oz. predmete; individualno svetovanje pri izboru smeri in oblike mobilnosti pri t.i. »mobility tracks«; kako in kje bo opravljal izpitne obveznosti, v katerem jeziku bodo potekali akademski del študija, kje in kako bo zaključil študij; kakšne vrste diplomo bo pridobil ob uspešnem zaključku študija, kakšna dovoljenja potrebuje za selitev med partnerskimi institucijami, itd.).
- Družabne aktivnosti (lahko v obliki zimske ali poletne šole), ki niso neposredno povezane s študijskim programom, nudijo pa možnost druženja z ostalimi študenti skupnega študijskega programa (krepijo občutek pripadnosti skupnemu študijskemu programu med predavatelji in študenti, še posebej, če se vsi študentje zaradi opravljanja študijskih obveznosti na različnih partnerskih visokošolskih institucijah ne srečujejo dnevno na predavanjih ali pa se v času študija zaradi različnih »poti mobilnosti« sploh ne srečajo) in kulturno in jezikovno dimenzijo študija, še posebej v primeru neevropskih študentov.

- Vključevanje v »običajne« aktivnosti študentov na izmenjavi v določeni državi (tj. druženje z »lokalnimi« študenti in študenti na izmenjavi preko ostalih programov in shem mobilnosti npr. programa Erasmus, CEEPUS itd.).
- Srečanja s predstavniki alumnov, ki so že zaključili skupni študijski program, nudijo študentu informacije in izkušnje ter oporo iz »prve roke«.

✓ Natančno opredeljene vloge partnerjev

V času priprave skupnega študijskega programa je potreben dogovor med partnerji glede:

- delitve vlog znotraj konzorcija (med koordinatorjem in partnerji; znotraj vsake partnerske institucije na ravni univerze, na ravni fakultete, na ravni oddelka; znotraj mednarodne pisarne, študentskega referata, administrativnega oddelka, finančnega oddelka, računovodstva).
- imen odzivnih kontaktnih osebe na vsaki partnerski instituciji (tako za akademski kot administrativni/operativni del skupnega študijskega programa).
- Organizacije sestankov »v živo« tako oseb (posameznikov) z vseh partnerskih institucij zadolženih za operativni del programa (iz mednarodnih pisarn, študentskih referatov, itd.) in zadolženih za akademski/vsebinski del študijskega programa ter sprejemanje odločitev.

✓ Priprava postopkovnikov potrebnih v fazi implementacije skupnega študijskega programa

Izvajanje skupnega študijskega programa s seboj prinese zahteve po definiranju postopkov, ki se razlikujejo od že uveljavljenih, ki jih prakticirajo posamezni partnerji.

- V prvi vrsti je potrebno, da konzorcij za izbor in vpis študentov v skupni študijski program pripravi skupni pravilnik, ki je sprejemljiv za vse partnerje.
- Skupni pravilnik s pogoji za vpis študentov in postopkom vpisa naj bo predhodno usklajen in naj velja za vse prijavljene študente. Posamezni partnerji naj naknadno po zaključku razpisnega roka pri izboru študentov ne podajajo dodatnih zahtev s katerimi bodoči študentje pred prijavo niso bili seznanjeni.
- V fazi objave razpisa je potrebno način »oglaševanja« programa prilagoditi tudi neevropskim študentom, jim ponuditi kakovostne informacije preko spletne strani programa in možnost prijave na študij (tudi) preko spletne prijavnice. Hkrati naj bodo študentom na voljo vse informacije o potrebnih dokazilih (o zaključeni predhodni stopnji študija, potrdilih/certifikatih o zahtevah glede znanja jezikov in razložen postopek pridobivanja ustreznih dokumentov za pridobitev dovoljenja za vstop v države, ki izvajajo skupni študijski program npr. povezave do veleposlaništev).
- Postopek izbora študentov naj bo transparenten in enak do vseh študentov, ki so poslali prijavo.
- Študentje (posebej neevropski) naj bodo pravočasno obveščeni o izboru, da lahko v svoji državi pričnejo z zbiranjem ustreznih dokazil in pridobivanjem viz oz. dovoljenj za bivanje in bodo začetek študijskega leta pričakali »v miru« z urejenim statusom in formalnimi postopki.
- Vse ustrezne službe na vseh partnerskih institucijah (mednarodne službe, študentski referati) naj bodo obveščene o izboru študentov in naj se ustrezno pripravijo, da bodo študentom nudile pravočasne informacije v

zvezi s postopkom vpisa, namestitivijo, dovoljenem za bivanje, zdravstvenim zavarovanjem itd.

- Dostop do baze podatkov vseh prijavljenih študentov in kasneje po izboru vseh vpisanih študentov v skupni program naj bo omogočen vsem partnerjem. Baza kasneje omogoča pregled nad opravljenimi obveznostmi študentov in tako služi tudi kot eno od orodij za spremljanje kakovosti.

! Način spletne prijave in odprta baza podatkov vsem partnerjem se je izkazala v dosedanjih skupnih programih kot najbolj pregleden, najcenejši in najhitrejši način izbora študentov.

! Pred vpisom študenta naj konzorcij z vsakim študentom podpiše t.i. študentski sporazum («Student Agreement»), pogodbo ki opredeljuje naslednja vprašanja: šolnino, štipendijo, pravice in dolžnosti konzorcija in študenta in študijski sporazum («Learning Agreement»).

! V času izvajanja skupnega študijskega programa bo študentom in predavateljem, še posebej, če so fizično »locirani« na različnih partnerskih institucijah, koristilo vsem dostopno spletno orodje t.i. intranet, ki jim bo omogočalo prijavljanje na izpite, pregledovanje rezultatov izpitnih obveznosti, možnosti izbora izbirnih predmetov itd.

✓ **Jasen, podroben in usklajen partnerski sporazum o sodelovanju**

Ne glede na to, ali je tovrsten sporazum o sodelovanju med partnerji v (nekaterih) državah zakonska in/ali institucionalna obveza oz. zahteva v mednarodnem sodelovanju, si je težko predstavljati, da bi konzorcij skupnega študijskega programa lahko deloval brez pisnega sporazuma (niti v fazi priprave in razvoja programa, še manj pa v fazi implementacije).

Sporazum o sodelovanju naj se pripravi že v fazi razvoja programa in naj vsebuje vse tri sklope (akademski, administrativni in finančni).

 Kot rezultat projekta JOIMAN je na podlagi primerov odbrih praks, nastal osnutek predloge sporazuma o sodelovanju med partnerji skupnega študijskega programa, ki je zlahka prilagodljiv potrebam posameznega konzorcija (["ANNEX 4: JOIMAN cooperation agreement template"](#)).

 Za primer navajamo npr. samo na videz nepomembno dejstvo, ki pa lahko študentu močno zagreni študij: različne datume začetka študijskega leta v posameznih državah ali številčno različne lestvice pri ocenjevanju študentovega znanja.

Evropski program Erasmus Mundus II (2009 – 2013)

Evropski program sodelovanja in mobilnosti na področju visokega šolstva med EU/EEA državami in neevropskimi državami, ki se uresničuje preko treh akcij programa, Erasmus Mundus II je bil vzpostavljen 16. decembra 2008 s Sklepom št. 1298/2008/EC1 Evropskega parlamenta in Sveta Evrope.

Kot splošne cilje programa za obdobje 2009 - 2013 so v dokument zapisali:

- promovirati evropsko visokošolsko izobraževanje,
- prispevati k razširitvi in izboljšanju poklicnih možnosti za študente ter
- omogočati medkulturno razumevanje s sodelovanjem s tretjimi državami v skladu s cilji zunanje politike EU in tako prispevati k trajnostnemu razvoju tretjih držav na področju visokošolskega izobraževanja.

Za posebne cilje programa so postavili:

- spodbujati strukturirano sodelovanje med visokošolskimi ustanovami in povečevati ponudbo visokokakovostnega visokošolskega izobraževanja kot resnično evropsko dodano vrednost, ki bo privlačno tako v Evropski uniji kot tudi onstran njenih meja, z namenom ustvarjanja centrov odličnosti;
- prispevati k vzajemni bogatitvi družb in v ta namen razvijati sposobnosti ne glede na spol posameznika, da bo pridobil ustrezne kompetence zlasti za trg dela in da bo odprtega duha;
- spodbujati mobilnosti z mednarodno komponento, za najbolj nadarjene študente in akademike iz neevropskih držav, da bi pridobili kvalifikacije in/ali izkušnje v Evropski uniji, ter mobilnosti najbolj nadarjenih evropskih študentov in akademikov v neevropske države;

- prispevati k razvoju človeških virov in zmogljivosti za mednarodno sodelovanje visokošolskih ustanov v neevropskih državah s povečevanjem medsebojne mobilnosti;
- izboljšati dostopnost ter okrepiti profil in prepoznavnost evropskega visokošolskega izobraževanja v svetu in tudi njegovo privlačnost tako za državljane neevropskih kot evropskih držav

Pri pripravi in prijavi Erasmus Mundus skupnega magistrskega študijskega programa (EMMC) velja upoštevati navedene splošne in posebne cilje programa.

Slika 2: Program Erasmus Mundus II nadaljuje in širi obseg dejavnosti, ki so že bile začete v prvi fazi (2004–2008), in vključuje program Erasmus Mundus za zunanje sodelovanje (Erasmus Mundus External Cooperation) iz leta 2006 kot dopolnilo izvirnega programa.

Struktura evropskega programa Erasmus Mundus II (2009 – 2013)

Program Erasmus Mundus II nudi (so)financiranje visokošolskim institucijam³ za aktivnosti namenjene posameznikom v okviru treh akcij:

- **AKCIJA 1:** za izvajanje skupnih študijskih programov na magistrski (akcija 1a - EMMC) in doktorski (akcija 1b - EMJD) ravni ter podeljuje štipendije posameznikom (študentom, doktorskim kandidatom in predavateljem) za sodelovanje v teh programih,
- **AKCIJA 2:** za organizacijo izvajanja mobilnosti in štipendiranje v okviru strukturiranih partnerstev Erasmus Mundus,
- **AKCIJA 3:** za izvajanje projektov promocije evropskega visokošolskega izobraževanja in evropskega visokošolskega prostora

Slovenske visokošolske institucije lahko sodelujejo v vseh treh akcijah programa kot:

- prijaviteljice, koordinatorice oz. upravičenke
- (polnopravne) partnerice ali
- pridružene partnerice (sodelovanje omejeno zgolj na določen del aktivnosti oz. vsebin).

Kot za vse ostale evropske visokošolske institucije velja, da je vstopnica za sodelovanje v programu veljavna Erasmus univerzitetna listina (EUC).⁴

³ V programu lahko v različnih akcijah sicer poleg visokošolskih zavodov sodelujejo javni ali zasebni zavodi, dejavni na področju visokošolskega izobraževanja, v skladu z nacionalnim pravom in prakso, podjetja, raziskovalni centri, nevladne organizacije, mreže in združenja.

⁴ V primeru, da temu ni tako, EACEA sproži poseben postopek preverjanja statusa visokošolske institucije.

Kdo je kdo v Erasmus Mundusu II ...

Pri pripravi programa, postavljanju ciljev in pravil ter finančnega okvirja, pri objavi razpisa, zbiranju prijav in izboru ter implementaciji in nadzoru sodelujejo različne institucije. Njihove vloge so natančneje opredeljene v razpisni dokumentaciji, poznavanje njihovih pristojnosti pa nujno potrebno pri pripravi prijavnice katerekoli akcije programa.

V osnovi je njihova odgovornost in pristojnost razdeljena na vsebinsko politični del in na operativne naloge.

	Evropska komisija (skupaj z Evropskim parlamentom in Svetom) oblikuje strateške cilje in pripravi politični in finančni okvir programa.
Evropska komisija (European Commission, EK)	
	MVZT je član Odbora programa Erasmus Mundus, ki sodeluje pri pripravi predlogov tako z Evropsko komisijo kot EACEA.
Erasmus Mundus Committee (Odbor Erasmus Mundus)	
	S strani Evropske komisije poverjena agencija, odgovorna za pripravo in izvedbo vsakoletnega razpisa, pregled, ocenjevanje in izbor prispelih prijav, sklepanje sporazumov o sofinanciranju, spremljanje izvajanja projektov in glavni sogovornik tako prijaviteljev kot Erasmus Mundus nacionalnih struktur.
Izvajalska agencija za avdiovizualno politiko, izobraževanje in kulturo (Agency)	
	Kontaktne in informativne točke v državah članicah EU in EEA z osrednjo nalogo: obveščanje visokošolskih in ostalih upravičenih institucij in posameznikov o možnostih, ki jih program nudi. EM NS predstavljajo prvi stik in vstopno točko programa v posamezni državi.
Erasmus Mundus Nacionalne strukture (EM NS)	
	Ker je osnovni namen programa sodelovanja z visokošolskimi in ostalimi institucijami v neevropskih državah, nudijo informacije prijavitelje tudi Predstavništva Evropske komisije v neevropskih državah (npr. informacije o visokošolski zakonodaji in visokošolskem sistemu).
Predstavništva Evropske komisije po svetu	

V Sloveniji opravlja naloge Erasmus Mundus nacionalne strukture in nudi podporo prijaviteljem Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja CMEPIUS.

...in kaj je kaj v Erasmus Mundusu II akcija 1?⁵

Med dosežke programa Erasmus Mundus štejemo tudi poskus poenotenja izrazov oz. natančne vsebinske opredelitve in definiranje terminov, ki jih s seboj prineseta priprava in oblikovanje ter izvajanje skupnih študijskih programov.

SKUPNA DIPLOMA (Joint degree) – je dokument (fizično »en papir«), ki ga skupaj podelita najmanj dve visokošolski instituciji študentu, ki je zaključil skupni študijski program. Skupna diploma je javno veljavna listina v vseh državah, kjer imajo visokošolske institucije, ki so listino podelile, svoj sedež.

DVOJNA ALI MULTIPLA DIPLOMA (Double or multiple degree) – dve ali več »nacionalnih« javno veljavnih diplom, ki so jih podelile posamezne visokošolske institucije, ki izvajajo skupni študijski program.

MOBILNOST (Mobility) – »fizična« selitev v drugo državo z namenom študija oz. opravljanja aktivnosti, ki so del skupnega študijskega programa.

KONZORCIJ (Consortium) – najmanj tri evropske visokošolske institucije (nosilke EUC), ki bodo ali že skupaj izvajajo skupni študijski program.

EVROPSKI (European) – evropska država je vsaka od 27 članic EU in 3 članice EEA; evropski posameznik: oseba, ki je državljan ali rezident katere koli evropske države; evropska institucija je ustanova, ki ima svoj sedež v kateri koli evropski državi.

⁵ Vodnik za prijavitelje akcij programa Erasmus Mundus vsebuje obsežen slovar izrazov in definicij.

ŠTUDIJSKI SPORAZUM (Learning Agreement) – sporazum, ki ga podpišeta konzorcij (v njegovem imenu običajno koordinatorska visokošolska institucija) na eni strani in študent vpisan v skupni študijski program na drugi strani, in v katerem so opredeljena vsa tri bistvena področja in načini izvajanja (pravila in obveznosti obeh strani): akademski, finančni in administrativni.

KONZORCIJSKI SPORAZUM za ERASMUS MUNDUS magistrski program (Erasmus Mundus Master Course Consortium Agreement) – sporazum, ki ga podpišejo vsi polnopravni (full) partnerji in če je le mogoče tudi pridruženi (associated) partnerji Erasmus Mundus skupnega študijskega programa (EMMC) v katerem jasno opredelijo akademska, finančna in administrativna pravila in postopke izvajanja programa usklajene s pravili in zahtevami evropskega programa Erasmus Mundus. Vsak za sofinanciraje izbran konzorcij Erasmus Mundus mora »konzorcijski sporazum« predložiti EACEA pred podpisom prvega posebnega sporazuma o financiranju.

MEMORANDUM O SOGLASJU (Memorandum of Understanding) – dokument, ki vključuje vsa dosežena soglasja med partnerji z vidika upravljanja in vodenja partnerstva in organizacije mobilnosti ter upravljanja z dodeljenimi finančnimi sredstvi (t.j. delitev vloge in odgovornosti med partnerji glede mobilnosti študentov in predavateljev, opredeljuje pravila in način izbora študentov ter ukrepe, ki jih konzorcij predvideva v primeru priznavanja, zagotavljanja kakovosti programa, preprečevanja »«bega možganov« in trajnosti programa).

Erasmus Mundus skupni magistrski program (Akcija 1a EMMC)

Osnovno vodilo akcije 1a so skupni študijski programi visoke akademske kakovosti, ki vodijo do podelitve dvojne, skupne (joint) oz. multiple diplome. EMMC skupaj pripravi konzorcij evropskih in glede na vsebinski in ostale vidike tudi skupnega programa tudi neevropskih visokošolskih institucij. Obvezna aktivnost pri izvajanju EMMC je mobilnost študentov med partnericami konzorcija.

Akcija 1a programa Erasmus Mundus ni akcija, ki omogoča (so)financiranje razvoja skupnega študijskega programa (curriculum development).

EMMC do trenutka prijave na Razpis Erasmus Mundus je

	Skupni magistrski študijski program z integriranim popolnoma razvitim in dodelanim »kurikulumom«. Program je pripravljen do točke »ready to run« v trenutku oddaje prijavnice na razpis.
	Skupni magistrski študijski program visoke akademske kakovosti namenjen v prvi vrsti neevropskim, vendar nudi vpisna mesta tudi evropskim študentom.
	Skupni magistrski študijski program, ki ga izvajajo konzorcij najmanj treh evropskih visokošolskih institucij ⁶ (pri tem mora biti najmanj ena visokošolska institucija članica EU) in kjer je zaradi vsebine in dodane vrednosti akademske kakovosti potrebno in smiselno tudi visokošolske institucije neevropskih držav.

Konzorcij visokošolskih institucij sestavljajo institucija prijaviteljica/koordinatorica (po podpisu pogodbe poimenovana tudi institucija upravičenka) in (polnopravne) partnerice. Kot polnopravne partnerice lahko sodelujejo tudi visokošolske institucije iz neevropskih držav. V skladu s pravili programa je visokošolska institucija tista institucija, ki je kot taka priznana s strani ustreznih institucij v svoji državi.

⁶ Pod evropsko državo znotraj programa Erasmus mundus akcije 1a se šteje 27 članic EU in 3 EEA države (Norveška, Islandija in Lihtenštajn).

! Z vidika pogodbenih obveznosti in financiranja institucije pridružene partnerica niso članice konzorcija.

	Skupni magistrski študijski program v dolžini 1 leta (60 ECTS) ali 1,5 leta (90 ECTS) ali 2 let (120 ECTS).
	Skupni magistrski študijski program, ki organizacijsko omogoča vpis petih zaporednih generacij študentov (izvedbo petih edicij študijskega programa).

Kaj je edicija programa?

Edicija programa je obdobje od vpisa do uspešnega zaključka ene generacije študentov. V primeru dvo letnega skupnega študijskega programa z 120 ECTS in ob pogoju uspešne prijave na Razpis Erasmus mundus za akcijo 1a velja naslednje (prva generacijo študentov mora obvezno pričeti s študijskim letom 2013/2014, druga s 2015/2015 itd.):

				
študijski leti	študijski leti	študijski leti	študijski leti	študijski leti
2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
1.edicija	2.edicija	3.edicija	4.edicija	5.edicija

Za vsako edicijo programa konzorcij EMMC na podlagi podpisa posebnega letnega sporazuma o financiranju s strani EACEA prejme znesek (pavšal) za organizacijo in izvajanje skupnega študijskega programa v višini 30.000 EUR. Znesek je namenjen vsem polnpravnim partnericam v konzorciju (več o finančnem vidiku v poglavju »Financiranje EMMC«).

EMMC z vidika akreditacije, ECTS in mobilnosti

➔	Skupni magistrski študijski program, ki je do trenutka vpisa prve generacije študentov javno priznan oz. akreditiran v državah, kjer imajo sedež visokošolske institucije, ki ga izvajajo, tako da lahko vsaki generaciji uspešnih študentov ob zaključku študija podeli javno veljavno najmanj dvojno ali multiplo, zaželeno pa je skupno diplomo.
➔	Skupni magistrski študijski program, ki ima strukturno zagotovljeno mobilnost študentov na vsaj dve evropski visokošolski instituciji, ki izvajata program, pri tem pa nobena visokošolska institucija ne sme imeti sedeža v državi, kjer je študent zaključil predhodno stopnjo študija. V času mobilnosti na evropski visokošolski instituciji mora študijski program študentu omogočiti, da opravi študijske obveznosti (predavanja z izpiti, študijsko prakso, laboratorijske raziskave/delo, terenske vaje) ovrednotene z vsaj 20 ECTS (če gre za enoletni EMMC) in vsaj 30 ECTS (če gre za eno in pol ali dvoletni EMMC).
➔	Skupni magistrski študijski program, ki vsakemu študentu v času študija nudi možnost seznanitve z vsaj dvema jezikoma, ki se govorita v državah v katere študent odide na mobilnost.

! V primeru slovenskega študenta, ki je dodiplomski študij zaključil na eni od slovenskih visokošolskih institucij in ob pogoju, da je ena od izvajalk EMMC slovenska visokošolska institucija, mora slovenski študent v času študija oditi na dve evropski visokošolski instituciji, ker slovenska v tem primeru ne izpolnjuje pogoja »mobilnosti« v skladu s pravili programa.

! Če EMMC konzorcij vključuje neevropsko visokošolsko institucijo, lahko neevropski študent odide na mobilnost za obdobje največ enega trimestra (npr. 3 mesece) oz. tam opravi študijske obveznosti v višini največ 15 ECTS. Evropski študent lahko na neevropski visokošolski instituciji opravi obveznosti od najmanj 15 ECTS (tj. en trimester) do največ polovice trajanja celotnega EMMC.

➔	Skupni magistrski študijski program, ki ima strukturno zagotovljeno mobilnost visokošolskih predavateljev/akademikov med članicami konzorcija.
---	--

! Predavatelj nosilec Erasmus Mundus štipendije lahko odide na mobilnost za najmanj dva tedna in največ tri mesece na eno od visokošolskih institucij partneric v konzorciju EMMC z namenom poučevanja, raziskovanja ali tutorstva študentom. Pri tem velja, da lahko neevropski predavatelj odide na evropsko partnersko institucijo in evropski predavatelj na neevropsko visokošolsko partnersko institucijo.

EMMC je v odnosu do vpisanih študentov – nosilcev štipendij Erasmus mundus:

➔	Skupni magistrski študijski program, ki v skladu z zahtevami programa vsem študentom zagotovi tako zdravstveno in nezgodno zavarovanje, ki izpolnjuje vsaj minimalne standarde objavljene na spletni strani EACEA .
➔	Skupni magistrski študijski program, ki neevropskim študentom in predavateljem nudi informacije, podporo in pomoč pri pridobivanju ustreznih dovoljenj (viz oz. dovoljenj za začasno prebivanje) že pred prihodom v Evropo.
➔	Skupni magistrski študijski program, ki vpisanim študentom nudi vso podporo in informacije vezane finančni in akademski vidik študija, na administrativni postopek vpisa, namestitvev, lokalni transport, kulturno umestitev v novo okolje oz. pomoč pri premagovanju kulturnega šoka itd. in pripravi uporabno, pregledno predvsem pa sproti ažurirano spletno stran in objavi odzivni kontaktni e-naslov.

Financiranje EMMC

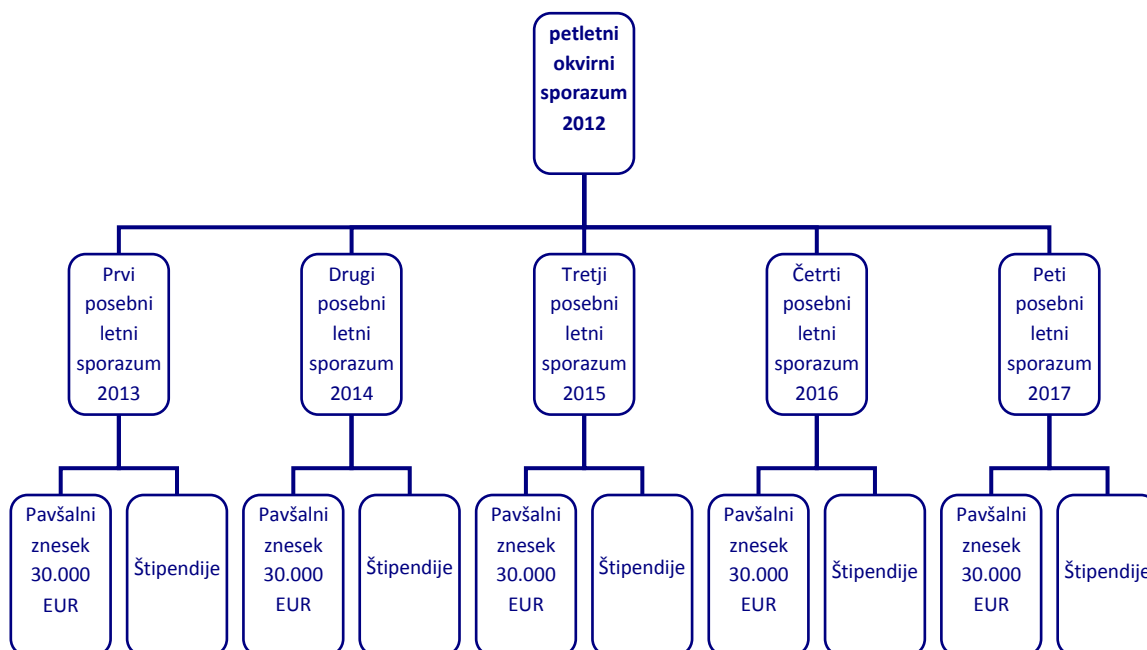
V osnovi programska sredstva vsakemu odobrenemu EMMC zagotavljajo dve vrsti (so)financiranja: pavšalni znesek v višini 30.000 EUR za edicijo programa namenjen celotnemu konzorciju za organizacijo in izvajanje skupnega študijskega programa in določeno število štipendij za neevropske študente (Štipendije kategorije A), evropske študente (Štipendije kategorije B) in štipendije za predavatelje.

SOFINANCIRANJE!

Finančna podpora Evropske komisije pomaga konzorciju do lažje implementacije skupnega magistrskega programa, ki ga je konzorcij želel »zagnati« v vsakem primeru.

Sredstva ne zadostujejo za financiranje izvajanja programa v celoti. Konzorcij naj zagotovi tudi lastna sredstva.

Vsak na razpisu odobreni EMMC (v imenu konzorcija EMMC sklene dogovor koordinator) sklene petletni okvirni partnerski sporazum z EACEA, ki konzorciju zagotavlja (ob upoštevanju pravil programa) in nudi podlago za podpis petih posebnih letnih sporazumov o financiranju in nakazilo pavšalnega zneska za organizacijo EMMC in ustreznega števila štipendij. Ob uspešni prijavi na Razpis 2012 bo koordinator okvirni partnerski dogovor podpisal v septembru 2012, prvi posebni letni sporazum o financiranju v maju 2013, drugi v maju 2014, itd.

Slika 3: Shema načina financiranja odobrenega EMMC.

V obdobju od objave rezultatov razpisa (v mesecu juliju 2012) do nakazila sredstev na podlagi prvega posebnega letnega sporazuma v maju 2013 (za izvedbo prve edicije programa), mora konzorcij EMMC zagotoviti lastna sredstva za tekoče delovanje programa (tj. za vse priprave na izvajanje programa, sestanke partnerjev, pripravo in vzdrževanje ažurne spletne strani, administrativne stroške itd.).

Znesek 30.000 EUR je pavšalni znesek (»lump-sum«) in zanj ni potrebno k vmesnim in končnemu poročilu prilagati nobenih dokazil. Seveda pa je poraba sredstev namenjena izključno izvajanju in organizaciji EMMC.

Za štipendije velja, da je njihovo število določeno za vsako edicijo posebej in vsako leto sproti in da je za neevropske študente (Kategorije A) na voljo večje število štipendij kot za evropske (Kategorija B). V praksi to pomeni, da je za prvo edicijo na voljo za vsak EMMC za obe kategoriji skupaj med 7 in 17 štipendij za študente in štipendija(e) za največ 3 mesečno obdobje za predavatelja(e).

Višina posamezne štipendije je za razliko od njihovega števila fiksna in se v času trajanja programa Erasmus Mundus II ne spreminja. Sestavljena pa je iz naslednjih delov:

Zneski	Štipendije za neevropske študente (Kategorija A)	Štipendije za evropske študente (Kategorija B)	Štipendije za predavatelje
Potni in ostali začetni stroški, vize in dovoljenja za bivanje itd.	→ 4.000 EUR za 1-letne EMMC → 8.000 EUR za 1,5 in 2-letne EMMC	→ 3.000 EUR samo v primeru mobilnosti v neevropsko državo	
Najvišji znesek »udeležbe«: šolnine, zdravstveno zavarovanje, vpisnine, članarina v knjižnicah itd.	→ 4.000 EUR za semester	→ 2.000 EUR za semester	
Znesek štipendije	→ 1.000 EUR na mesec	→ 500 EUR na mesec	
Stroški bivanja (in potni stroški)			→ 1.200 EUR na teden (najmanj 2 tedna in največ 3 mesece)
Skupaj	od 24.000 do največ 48.000 EUR na študenta	Od 10.000 do največ 23.000 EUR na študenta	Od 2.400 do največ 14.400 EUR

Slika 4: Pregled višine zneskov in strukture EMMC štipendij.

Razpis za Akcijo 1a – Erasmus Mundus skupni študijski program (EMMC)

Evropski Erasmus Mundus je centraliziran program, kar pomeni, da je za njegovo izvajanje, tudi za objavo vsakoletnega razpisa, v celoti zadolžena EACEA s sedežem v Bruslju.

Razpisna dokumentacija je objavljena za vse tri akcije programa skupaj, pozamezni deli razpisa pa se nanašajo izključno na posamezno akcijo.

 POMEMBNO Upoštevati je potrebno, da je pravno zavezujoča samo angleška različica razpisne dokumentacije, vključno z »Vodnikom po programu Erasmus Mundus 2009–2013«. Vse ostale jezikovne različice so zgolj informativne narave.

Za pripravo prijave Erasmus Mundus skupnega magistrskega programa (EMMC) je potrebno podrobno pregledati naslednje dele razpisne dokumentacije in spremljajoče dokumente:

→ **1. KORAK:** Sklep Evropskega parlamenta in Sveta št. 1298/2008/ES z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi akcijskega programa Erasmus Mundus 2009–2013 za izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja in spodbujanje medkulturnega razumevanja s sodelovanjem s tretjimi državami ([Besedilo sklepa](#)).

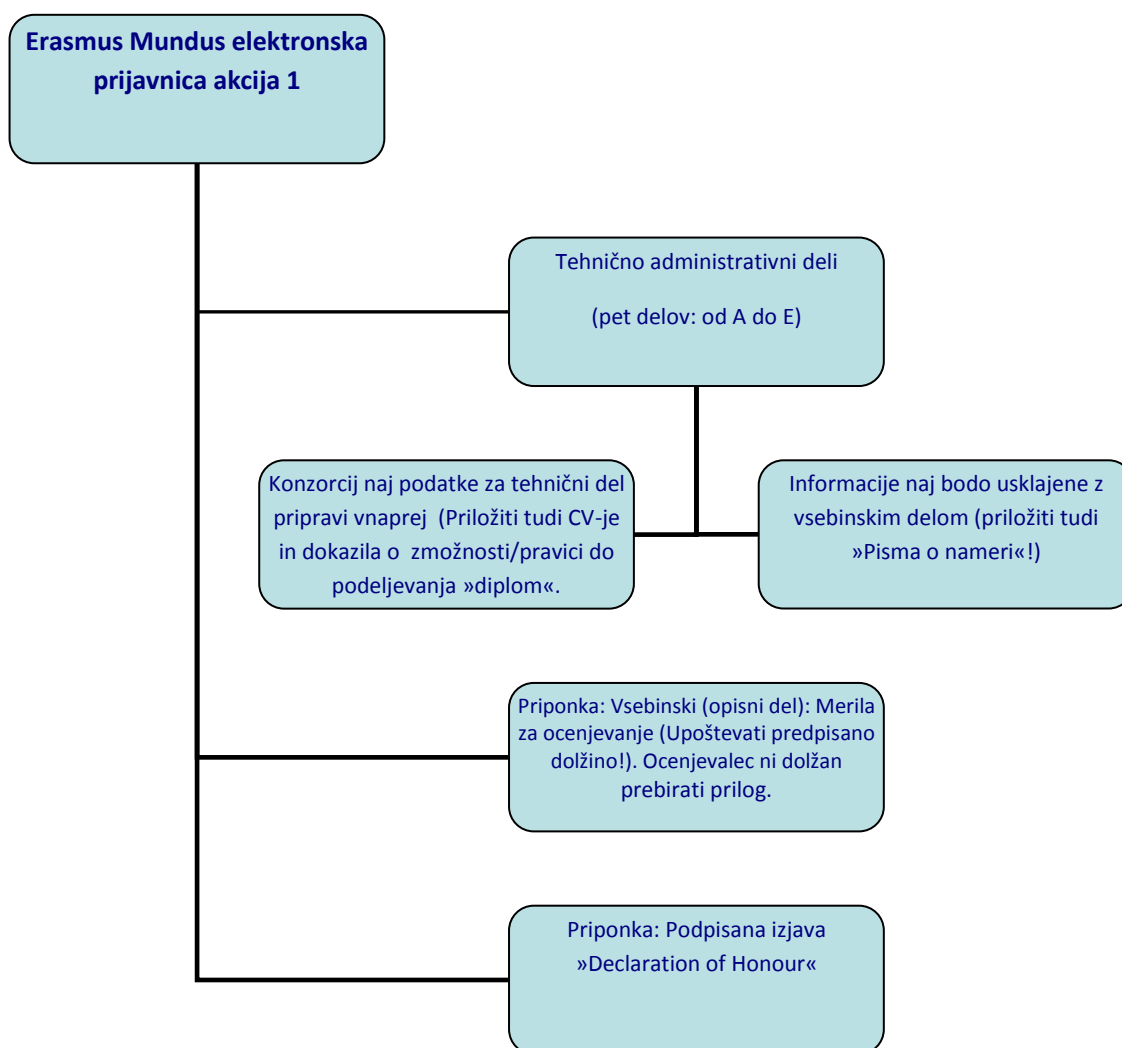
→ **2. KORAK:** Vsakoletni razpis Evropske komisije objavljen v Uradnem listi EK je kratko besedilo z osnovnimi informacijami o programu in roki za prijavo ("[Besedilo razpisa za leto 2012](#)")

→ **3. KORAK:** »Erasmus Mundus 2009-2013 Programski vodnik za bodoče prijavitelje in upravičence« ([Zadnja različica vodnika](#)) .

→ **4. KORAK:** Elektronska prijavnica za prijavo Erasmus Mundus skupnega študijskega programa in vsebinska in tehnična navodila za izpolnjevanje prijavnice ter pošiljanje obveznih prilog (priponk).

→ **5. KORAK:** Spremljajoči dokumenti: predloge za sporazume, primeri dobrih praks, priročnik za administrativno in finančno izpeljavo EMMC, priročnik za ocenjevalce EMMC, pogosto zastavljena vprašanja, rezultati projektov EMAP itd.

! Elektronska prijavnica je enaka tako za Erasmus Mundus skupni magistrski kot skupni doktorski program in je sestavljena iz naslednjih delov:

Slika 5: Shematični prikaz prijavnice EMMC

Zakaj se lotiti prijave na EMMC?

V okviru projektov EMAP so koordinatorji in partnerji že uspešnih EMMC izpostavili in opozorili na naslednje:

Pred pričetkom priprave prijave, ki naj bo vsaj 8 do 10 mesecev pred rokom oddaje prijavnice, naj si partnerji konzorcija na sestanku »v živo« zastavijo naslednja vprašanja, ki lahko prihranijo veliko časa in energije:

- Je EM II pravi program za nas?
- Je letošnji razpis pravi za nas?
- Zakaj bi se lotili priprave prijave EMMC?
- Se naši cilji (cilji študijskega programa, cilji univerze, cilji fakultete) ujemajo s cilji programa Erasmus Mundus II? In akcije 1a?
- Ustreza naš konzorcij in program kriterijem programa Erasmus Mundus II?
- Imamo (vsestranske!) zmogljivosti za pripravo in izvedbo EMMC?

! In če sledi,

- da želijo partnerji povečati »vidnost« konzorcija in svojega že oblikovanega skupnega študijskega programa v mednarodnem okolju,
- da želijo povečati prepoznavnost partneric konzorcija in
- da želijo k vpisu v svoj skupni študijski program pritegniti predvsem neevropske študente

potem je EMMC pravi program za njihov konzorcij.

! Če sledi,

- da želijo partnerji shemo za izmenjavo in odhod na mobilnost za svoje lastne (že vpisane) študente,
- da želijo dodatna finančna sredstva za svoje lastne magistrske programe in
- da želijo pridobiti sredstva za razvoj skupnega študijskega programa

potem EMMC ni pravi program za njihov konzorcij.

Korak za korakom skozi prijavnico

Prijavnica je elektronska,⁷ sestavljena iz dveh glavnih delov in obveznih prilonk:

1. del: Tehnični del, ki zahteva informacije o skupnem magistrskem programu in partnerjih v konzorciju in
2. del: Vsebinski (opisni) del t.i. merila za izbor (Award criteria) v word obliki kot prilonka e-prijavnice

Rok za oddajo je zadnji delovni dan v aprilu do 12. ure (po srednjeevropskem času) – torej do kosila!

Obvezne prilonke

- »Declaration of Honour« s podpisom pravnega zastopnika koordinatorske visokošolske institucije (Pravni zastopnik je v primeru univerz navadno rektor(ica) oz. njegov pooblaščenec(ka), vedno pa tista oseba, ki je na visokošolski instituciji zadolžena/upravičena do podpisovanja mednarodnih pogodb. V primeru, da bo EMMC prijavnica odobrena bo pravni zastopnik oz. njegov pooblaščenec podpisnik pogodbe med konzorcijem in Evropsko komisijo oz. EACEA.)
- »Proof of recognition« (dokazila o zmožnosti/pravici do podeljevanja »diplom«).
- »Letters of Endorsment« (Pisma o nameri vseh partnerskih visokošolskih institucij in če je mogoče tudi pridruženih partnerjev).

⁷ Za oddajo prijavnice EMMC na Razpis 2012 je rok oddaje ponedeljek 30. April 2012 do 12. ure (CET). Elektronska prijavnica bo na voljo na spletni strani EACEA v marcu 2012. Prijaviteljem je do objave »prave« e-prijavnice na voljo (vsebinsko enaka!) prijavnica v pdf obliki. Pri izpolnjevanju prijavnice je potrebno upoštevati tudi tehnična pravila, ki so na voljo v Priročniku za izpolnjevanje elektronske prijavnice.

Tehnični del prijavnice

Tehnični del prijavnice je sestavljen iz petih poglavij označenih s črkami A do E in je namenjen predstavitvi konzorcija in skupnega magistrskega študijskega programa:

- prijavitelja in partnerjev ter pridruženih partnerjev – organizacijske sposobnosti in dosedanje izkušnje pri vključevanju v EU in ostale programe, in posameznikov – kontaktnih oseb, ki bodo na vseh udeleženih visokošolskih institucijah, odgovorne za vsebinsko in tehnično izvedbo EMMC-ja.
- Tehničnemu opisu skupnega magistrskega študijskega programa – dolžina, ECTS, naslov programa, akronim programa, morebitne mobilnosti v neevropsko državo, datum začetka in zaključka edicij programa, jezik poučevanja, višina šolnine, načrtovano število vpisanih študentov, vsebinska področja študija, kratek povzetek programa, vrsti diplome podeljene študentom ob zaključku programa itd.

→Prva stran prijavnice

- ✓ Ime skupnega študijskega programa naj bo sestavljeno smiselno in razumljivo.
- ✓ Akronim študijskega programa je obvezen, uporaben pa bo predvsem v fazi »oglaševanja« študijskega programa.
- ✓ Vnos jezika prijavnice je obvezen tudi za kasnejše sodelovanje z Evropsko komisijo in EACEA.

→DEL A

»Identification of the applicant and other organisations participating in the project«

- ✓ Podane informacije naj bodo aktualne in predvsem natančne. Dodati je potrebno vse partnerje konzorcija, vključno s pridruženimi partnerji.
- ✓ Kontaktna oseba je »resnični koordinator« skupnega študijskega programa na vsaki partnerski visokošolski instituciji. Odzivna oseba, ki bo redno in resno odgovarjala na e-pošto in telefonske klice povezane s skupnim študijskih programom (sodelavec mednarodne službe, projektne pisarne itd.). Odgovorna in pristojna bo za stike s partnerji konzorcija, za učinkovito implementacijo skupnega študijskega programa in bo lahko del svojega časa namenila »managementu« programa.

→DEL B

»Organisation and activities«

- ✓ Del B je potrebno izpolniti za vsakega partnerja konzorcija in tudi za vsakega pridruženega partnerja posebej.
- ✓ Število znakov za opis aktivnosti vsake institucije je omejeno na 1000 znakov skupaj s presledki, zato naj bo besedilo pripravljeno skrbno v luči vsebine in organizacije skupnega študijskega programa.
- ✓ Opisu vloge posamezne institucije znotraj programa je potrebno posvetiti posebno pozornost in zagotoviti skladnost s poglavjem A.3 v vsebinskem (opisnem) delu prijavnice .

→DEL C

»Description of the project«

- ✓ Statistični podatki in višina šolnine naj bodo pravilni in usklajeni z vsebinskim delom prijavnice (Upravičiti izračun višine šolnine!).
- ✓ »Summary« je »reklamni oglas« vsakega skupnega študijskega programa. V 3000 znakih naj konzorcij privlačno in kratko opiše svoje program. Besedilo

bo EACEA vključila v svoje publikacije o programu Erasmus Mundus in Akciji 1.

→DEL D

»Technical Capacity«

- ✓ Informacije naj bodo usklajene z vsebinskim delom prijavnice in skladne s potrebami skupnega programa in z zmožnostmi in vlogo, ki jo ima posamezna partnerska institucija.
- ✓ Življenjepis (največ 3 za vsako partnersko institucijo) naj bodo le izseki tistih izkušenj vsake sodelujoče osebe, ki so relevantne za izvajanje skupnega študijskega programa. Jezik življenjepisov naj bo enak jeziku prijavnice. Koordinator naj vključi tudi življenjepis osebe, ki bo zadolžena za administrativno tehnično izvedbo programa.

→DEL E

»Degree(s) awarded

- ✓ Označiti in za vsakega partnerja konzorcija v svoji vrstici v tabeli pokazati kakšno vrsto »diplome« bo študent prejel ob uspešnem zaključku skupnega magistrskega študijskega programa (dvojno, skupno ali multiplo). Z vidika celotnega konzorcija je vrsta podeljene »diplome« odvisna tudi od »poti mobilnosti« posameznega študenta in zakonodaje posamezne države, kjer imajo partnerske institucije svoj sedež.

Vsebinski (opisni del) prijavnice

✓ Z vidika ocenjevalca ključni del vsake prijavnice. Z vidika prijavitelja del prijavnice, ki vzame največ časa in energije in zahteva informacije usklajene s prvim tehničnim delom prijavnice. V osnovi velja, da je potrebno, ne glede na znanstveno disciplino skupnega študijskega programa, utemeljiti »obstoj« skupnega študijskega programa.

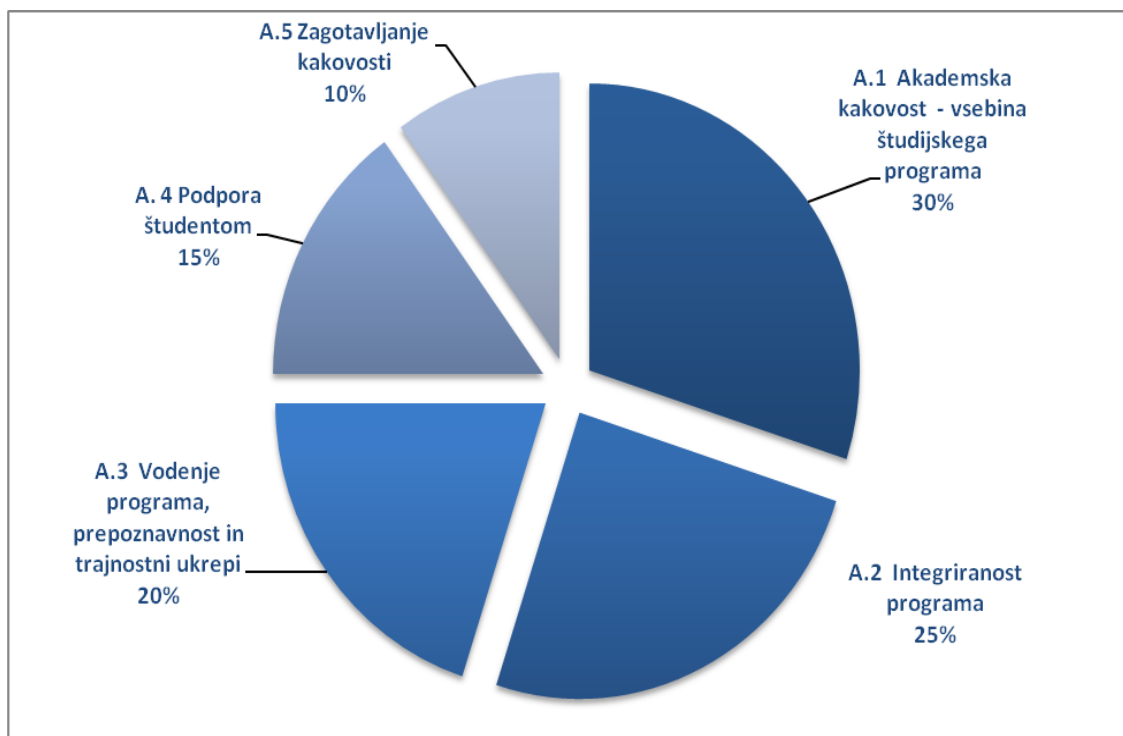
- ✓ Dolžinsko (in z veliko podrobnimi vprašanji, ki zahtevajo predvsem utemeljevanje, »vodeno«) besedilo omejeno na 25 tipkanih strani (velikost pisave 11, vrsta pisave – Times New Roman).

Zakaj »svet« in Erasmus Mundus sploh potrebujeta naš skupni magistrski program?

Kako naš študijski program izpolnjuje cilje Evropske unije? In kako cilje bolonjskega procesa? Kako cilje Lisbonske strategije?

Zakaj konzorcij sestavljajo ravno te visokošolske institucije? In kako se njihova akademska in organizacijska odličnost dopolnjujeta skozi skupni študijski program?

- ✓ Vsebinski del je glede na težo posameznega vsebinskega kriterija razdeljen na pet enot z različno ponderirano vrednostjo. Vsak vsebinski kriterij vsebuje zelo natančne v obliki vprašanj razdelane smernice. Vsebinski del prijavnice mora ocenjevalcu ponuditi odgovore na popolnoma vsa navedena vprašanja.

Slika 6: Merila za izbor EMMC

Kriteriji vsebinskega dela

- ✓ **A.1 Akademsko kakovost - vsebina študijskega programa** («Academic Quality – Course Content»)
 - Analizirati: Zakaj skupni magistrski program z ravno takšno vsebino?
 - Ne pozabiti vključiti: ciljev Lisbonske strategije, programa Evropa 2020 in Bolonjskega procesa.
 - Pojasniti in izpostaviti dodano vrednost, ki jo prinaša skupni študijski program v primerjavi z že obstoječimi skupnimi in »običajnimi« študijskimi programi s podobnimi vsebinami.
 - Predstaviti strukturo in vsebino programa – kateri partner počne kaj in zakaj ravno ta partner?
 - Grafično prikazati »poti mobilnosti«, ki bodo na voljo študentom.
 - Prikazati učne izide in področja zaposljivosti diplomantov programa.
 - Opisati načine povezovanja z gospodarstvom oz. industrijskim sektorjem.

- ✓ **A.2 Integriranost programa** («Course integration«)
 - Utemeljeno dokazati, da je skupni študijski program resnično integriran program in ne le skupek bolj ali manj naključno »nametanih« modulov ali predmetov.
 - Pokazati, da je mobilnost študentov in predavateljev integrirani del skupnega študijskega programa in ne le pritiklina »po sili razmer« oz. pravil programa.
 - Prikazati »stanje« postopkov akreditacije skupnega programa v posameznih državah, kjer imajo partnerske institucije svoj sedež.
 - Opisati skupen postopek prijave in skupen izbor študentov ter utemeljiti kriterije izbora.
 - Opisati znotraj konzorcija usklajene načine preverjanja znanja pri študentih.
 - Prikazati in utemeljiti izračun višine šolnine navedene v prvem tehničnem delu prijavnice.

- ✓ **A.3 Vodenje programa, prepoznavnost in trajnostni ukrepi** («Course management, visibility and sustainability measures«)
 - Predstaviti načine sodelovanja med partnerji.
 - Opisati načine koordiniranja partnerstva.
 - Opisati načine upravljanja s finančnimi sredstvi programa in morebitnimi lastnimi sredstvi.
 - Začrtati »rast« konzorcija v prihodnje in načine za zagotavljanje trajnosti izvajanja programa (Kaj storiti, če EMMC na razpisu Erasmus Mundus ne bo odobren za sofinanciranje? Izpeljati izvajanje programa z lastnimi sredstvi?)
 - Predstaviti načrt promocije programa predvsem z namenom pritegniti večje število evropskih študentov.

✓ **A.4 Podpora študentom** («Students' services and facilities)

- Opisati način zagotavljanja jasnih in razumljivih informacij študentom.
- Predstaviti vsebino oz. priložiti model t.i. študentskega sporazuma.
- Podrobno predstaviti vrste podpore, ki jih bo konzorcij nudil svojim študentom (izpostaviti kulturno in jezikovno integracijo ter načine spodbujanja vključevanja Erasmus Mundus študentov v običajne študentske aktivnosti in druženje z ostalimi študenti).

✓ **A.5 Zagotavljanje kakovosti** (Quality Assurance and evaluation«)

- Opisati kdo, kako in zakaj bo izvajal notranjo evalvacijo programa.
- Opisati kako bo zagotovljen zunanji nadzor nad kakovostjo programa.

Kako pripraviti dobro prijavnico EMMC?

1. Z dobrim poznavanjem svojega študijskega programa in poznavanjem Erasmus Mundus programa. Pravila programa so dana in kriterije je potrebno upoštevati:

»Priprava uspešne prijavnice na razpis Erasmus Mundus skupni študijski program je proces, ki zahteva čas.«

- ✓ prebrati in dobro razumeti ustrezne dele razpisne dokumentacije (Vodnik za prijavitelje, prijavnico in navodila za izpolnjevanje e-prijavnice, Seznam pogosto zastavljenih vprašanj, Priročnik za ocenjevalce)
- ✓ Učiti se od »predhodnikov« in primerov dobrih praks objavljenih na spletni strani EACEA, EMAP 1 & 2, EMQA itd.

2. Z dobro in pravočasno predpripravo in skrbnim pisanjem prijave.

- ✓ 80% dela vloženega v prijavnico predstavlja dobra vsebinska in administrativna priprava, le 20% časa je namenjenega dejanskemu izpolnjevanju prijavnice.
- ✓ Z enakovredno obravnavo tako tehnično administrativnega kot akademsko vsebinskega dela prijavnice.

Poseben poudarek velja nameniti akronimu programa.

Ta naj »gre hitro v uho« in naj bo sprejemljiv in izgovorljiv za EU in ne-EU študente.

- ✓ Posamezne dele prijavnice kot so npr. življenjepisi odgovornih oseb ali medsebojno usklajeni opisi visokošolskih partnerskih institucij, velja pripraviti že pred objavo razpisa.

- ✓ Z vključitvijo vseh relevantnih informacij neposredno v prijavnico. Česar v prijavnici ni, tega ocenjevalec ne bo ocenil.

3. S posebno skrbjo namenjeno uporabi jezika prijavnice (ne gre za jezik poučevanja znotraj konzorcija, ampak za delovni jezik konzorcija v komunikaciji z Evropsko komisijo in EACEA):
- ✓ ni naš materni jezik, zato mu velja nameniti še posebno pozornost, posebej v vsebinskem delu prijavnice (»Award criteria«).
 - ✓ Ocenjevalci (zunanji eksperti) prijavnice so ljudje, vendar ne nujno »naravni govorniki« jezika prijavnice. Zmoti jih lahko karkoli, tudi jezik in stil pisanja, zato naj za jezik in stil pisanja velja: jasnost, koherentnost, nekompliciranost, preciznost in tehtnost.
 - ✓ In še... Pred oddajo prijavnice je priporočljivo besedilo ponuditi v branje kolegu oz. sodelavcu (»proof reading«), ki ni neposredno vključen v pripravo EMMC. Prijavnico naj prebere skozi oči ocenjevalca (ob upoštevanju vseh kriterijev programa Erasmus Mundus).

Na kratko in nazorno:

Slika 7: Priporočila pri pripravi prijave EMMC.

Slovenija v Erasmus Mundusu skupnih študijskih programih

Slovenske visokošolske institucije so v prvem programskem obdobju Erasmus Mundus 2004 – 2008 kot partnerice sodelovale v treh EMMC:

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo v »**EURHEO – European Masters in Engineering Rheology**« in Fakulteta za družbene vede v »**CoDe Master - Joint European Master in Comparative Local Development**« ter ISH Institutum Studiorum Humanitatis v »**GEMMA – Joint European Master's Degree in Women's and Gender Studies**« .

»CoDe Master« je bil na evropski ravni v dveh primerih predstavljen kot primer dobre prakse Erasmus Mundus skupnega študijskega programa.

V drugem programskem obdobju Erasmus Mundus 2009 – 2013⁸ pa so slovenske visokošolske institucije partnerice v naslednjih EMMC:

Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta v »**EMTM - European Master in Tourism Management**« in Fakulteta za gradbeništvo v »**FloodR - Flood risk management**« ter Univerza v Novi Gorici v »**EMMIR - European Master in Migration and Intercultural Reations**«.

Izkušnje vaših slovenskih kolegov, ki že sodelujejo ali so sodelovali v EMMC, (predavateljev in administrativnega osebja) so neprecenljive. Vzpostavite kontakt z njimi in pridobite informacije iz prve roke.

⁸ Razpis 2012 še ni zaključen, razpis 2013 akcije 1 ne bo vključeval.

Erasmus Mundus Active Participation vol. 2 (EMAP 2)

[EMAP 2](#) je skupni projekt 17 evropskih nacionalnih struktur Erasmus Mundus. Projekt, ki ga koordinira Češka (Centre for International Services), CMEPIUS pa sodeluje kot partner, je bil izbran za sofinanciranje v okviru razpisa [Erasmus Mundus Akcije 3](#) v letu 2010.

Glavni cilj oblikovanja partnerstva je bil s seminarji posebej pripravljenimi za predavatelje in administrativne in tehnične sodelavce univerz iz držav, ki veljajo za manj zastopane v Erasmus Mundus (tudi Slovenija) skupnih (joint) magistrskih in doktorskih programih - [Akcija 1](#), le-te pripraviti in spodbuditi k aktivnejši udeležbi in pogostejši prijavi na razpise.

V okviru EMAP projektov smo na seminarje poslali 3 slovenska partnerstva.⁹ Hkrati pa so rezultati EMAP seminarjev dostopni tudi vsem ostalim slovenskim visokošolskim institucijam, ki bi želele za izvajanje skupnega magistrskega ali doktorskega programa pridobiti sredstva Erasmus Mundus.

V prvi fazi pilotskega projekta sta bila v letu 2010 izvedena dva izobraževalna seminarja (na Češkem in na Cipru) z glavnim ciljem: prisotne konzorcije skupnih študijskih programov s podrobnim vodenjem skozi prijavnico Erasmus Mundus akcije 1a pripeljati do priprave kakovostne prijavnice za prijavo skupnega magistrskega programa Erasmus Mundus. Izobraževalna seminarja sta vsebovala tako klasičen način podajanja informacij kot t.i. informativne točke namenjene zgolj enemu konzorciju, kjer so bili na voljo tako svetovalci z EACEA kot predstavniki konzorcijev že odobrenih skupnih študijskih programov.

⁹ Sodelovanje CMEPIUSA v projektih EMAP 1 in 2 je finančno podprto s strani Evropske komisije in Ministrstva Republike Slovenije za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

V sklopu aktivnosti druge izvedbe projekta sta bila v letu 2011 ravno tako izvedena dva izobraževalna seminarja o pripravi kvalitetne prijavnice za skupne magistrske programe Erasmus Mundus (na Poljskem in v Latviji). V letu 2012, ko se projekt EMAP 2 zaključuje, sta v pripravi še dva seminarja v Sloveniji ravno tako za pripravo prijavnice za skupne magistrske programe, v Estoniji pa seminar namenjen Erasmus Mundus skupnim doktorskim študijskim programom.

Koliko nasvetov, izkušenj in priporočil se je »nabralo« v dveh projektih EMAP?

Veliko. Veliko. Ogromno.

Izkoristite jih!

Uporabnost rezultatov, analiz in statistik

Evropska komisija in EACEA sta poleg izvajanja in financiranja skupnih študijskih programov, od leta 2004 tj. od začetka programa Erasmus Mundus redno in sistematično spremljali, zbirali in analizirali, predvsem z namenom spremljanja kakovosti. Referenčna spletna stran Evropske komisije bogata z informacijami in inovativnimi pristopi za spremljanje kakovosti prilagojenimi skupnim študijskim programom »Erasmus Mundus Quality Assurance for International Higher Education Courses« vsebuje tudi primere dobrih praks in ponuja rešitve uporabne tako za magistrske kot doktorske skupne študijske programe.

Na spletni strani EACEA so vsem bodočim prijaviteljem na voljo statistike, kompendiji izbranih projektov in povezave do spletnih strani le-teh.

Dodatne informacije na povezavah

CMEPIUS	www.cmepius.si Informacije o programu Erasmus Mundus; aktivnosti Erasmus Mundus nacionalne strukture
MVZT	http://www.mvzt.gov.si/ Zakonodaja s področja visokega šolstva in informacije o priznavanju
NAKVIS	http://www.nakvis.si/ Merila za akreditacijo skupnih študijskih programov v Republiki Sloveniji

EACEA: Pogosto zastavljena vprašanja (FAQ)	EACEA redno in ažurno dopolnjuje spletno stran z vprašanji prijaviteljev in nazornimi odgovori. http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/faq_en.php
EACEA: Primeri dobrih praks	EACEA redno in ažurno dopolnjuje spletno stran s primeri dobrih praks (predvsem dokumenti potrebnimi in nujnimi za lažjo pripravo in izvajanje skupnih študijskih programov) http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/tools/good_practices_en.php
EMAP	Erasmus Mundus Active Participation, (Evropski projekt v okviru programa Erasmus Mundus Akcije 3 Erasmus Mundus nacionalnih struktur) http://emap-project.webnode.cz/
EMQA	Erasmus Mundus Quality Assurance for International Higher Education Courses, inovativen pristop k zagotavljanju kakovosti Erasmus Mundus skupnih študijskih programov in pomoč in podpora visokošolskim zavodom pri zagotavljanju kakovosti skupnih študijskih programov http://www.emqa.eu/?AspxAutoDetectCookieSupport=19&AspxAutoDetectCookieSupport=1
JOIMAN	Izzivi in ovire pri pripravi, razvoju in izvajanju skupnih študijskih programov, poudarek na organizaciji in managementu, ne razvoju študijskega programa (Evropski projekt v okviru Vseživljenjskega učenja podprograma Erasmus - Strukturne mreže) https://www.joiman.eu/Pages/Project.aspx
JOI.CON	Management skupnih študijskih programov (Evropski projekt v okviru Vseživljenjskega učenja podprograma Erasmus – Spremljevalni ukrepi) https://www.joiman.eu/Pages/Project.aspx
TEEP II	The Transnational European Evaluation Project II, identifikacija skupnih elementov/kriterij za kakovost skupnih magistrskih študijskih programov s treh področij: upravljanje z vodami, kulturne študije in komunikologija in pravo in ekonomija http://www.enqa.eu/projectitem.lasso?id=108&cont=pastprojDetail
JOQAR	Joint programmes: Quality Assurance and Recognition of degrees awarded (Evropski projekt v okviru programa Erasmus Mundus Akcije 3) http://www.eacaconsortium.net/main/projects/joqar
ECA	European Consortium for Accreditation, spletna stran, ki med drugim pripravlja in objavlja raziskave, poročila in seminarje vsebinsko vezane

	na skupne študijske programe http://www.eaconsortium.net/
EMA	Erasmus Mundus Student and Alumni Association Spletna stran združenja magistrskih in doktorskih študentov ter alumnov vseh programov Erasmus Mundus; Skupni študijski programi – vidik študentov http://www.em-a.eu/

»Erasmus Mundus seminar: Visas for Erasmus Mundus students«, november 2011	http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/events/seminar_visas_students_2011_en.php
»Erasmus Mundus Coordinators' Conference«, september 2011	http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/events/coordinators_conference_2011_en.php
»Tempus & Erasmus Mundus Opportunities for the Eastern Partnership«, december 2011	http://eacea.ec.europa.eu/tempus/events/eastern_partnership_2011_en.php
Publikacije: »Overview of Higher Education Systems in the Partner Countries«	Za države Zahodnega Balkana, vzhodne Evrope, Severne Afrike, Bližnjega Vzhoda, Zakavkazja in srednje Azije http://eacea.ec.europa.eu/tempus/tools/publications_en.php#6

Ob železnici 16
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: (01) 620 94 50
Fax: (01) 620 94 51
E-pošta: info@cmepius.si
www.cmepius.si

GD Izobraževanje in kultura